22 juli 2018, 16e zondag door het jaar B

Broeders en zusters, midden in deze droge zomertijd zijn we naar de zondagsviering gekomen. We gaan luisteren naar de lezingen uit de Schrift, weg gaan bidden en we gaan de eucharistie vieren. Het is allemaal gericht op dat ene: dat de levende naar ons toekomt en dat we Hem mogen ontmoeten. Hij nodigt ons uit ons te ontspannen en het rustig aan te doen. Van hem hoeven we niet vreselijk ons best te doen. Hij wil geven waar we naar verlangen: brood voor ons hart, levend water dat onze dorst lest, een liefdevolle nabijheid die onze pijn verzacht en onze vragen beantwoordt. Mogen wij vandaag die verfrissende en bemoedigende aanwezigheid van de Heer ervaren. Erkennen we nu in stilte onze zonden zodat we het mysterie van de eucharistie goed kunnen vieren.

Broeders en zusters. Wij hoorden zojuist in het evangelie dat de leerlingen terugkwamen van hun missiereis; ze waren immers twee aan twee uitgezonden om het evangelie te verkondigen. Bij hun terugkomst vertelden ze Jezus over alles wat ze onderweg gedaan en onderwezen hebben. Hun missie bestond kennelijk uit daden en woorden, daden van genezing en bevrijding, en woorden van onderricht. Voor dat woordje onderricht of onderwijs wordt het Griekse woord 'didaskein' gebruikt. We komen het vandaag in het evangelie twee keer tegen. Aan het begin als de leerlingen vertellen over hun ervaringen en aan het eind, waar staat: Jezus begon de mensen uitvoerig te onderrichten. Als het om onderricht gaat, zal onze eerste reactie misschien niet enthousiast zijn. Zeker in de vakantie denken we liever aan ontspanning dan aan leren. We hebben ook wel te doen met scholieren die nog een herexamen moeten doen. Onderwijs associëren we met geestelijke inspanning die nodig schijnt te zijn om een bepaald doel te halen. Leren doen mensen schijnbaar vooral als noodzakelijk kwaad, om bepaalde diploma's te halen of om betere promotiekansen te hebben bij je werk. Maar er bestaan ook andere vormen van leren. Mensen hebben ook een bepaalde nieuwsgierigheid en lezen vrijwillig boeken over onderwerpen die hen interesseren of struinen het internet af om iets uit te zoeken. Onderricht is niet alleen saai en moeizaam, maar kan ook boeiend en verrijkend zijn. Het is een oermenselijke behoefte om onze kennis en ons inzicht te verbreden en verdiepen. Dit betreft zowel alledaagse dingen betreffende onze voedsel, onze hobby's, het natuurbeheer en de politiek, maar ook de diepere vragen van het leven. Veel mensen willen graag iets horen over wat de Bijbel en de grote denkers van vroeger en nu over de zin van het leven te zeggen hebben.

Jezus zag die grote menigte die naar hem toekwam. Hij zag niet alleen hun buitenkant, maar Hij zag ook wat er innerlijk in hen omging: hij had medelijden met hen, want ze waren als schapen zonder herder. Ze misten goede begeleiding, ze misten het inzicht om de goede keuzen te kunnen maken. Ze waren hongerig naar geestelijk voedsel. Ze schenen allemaal te vragen: maak ons duidelijk hoe we goed kunnen leven, hoe we God kunnen leren kennen, hoe we zijn wil kunnen doen; breng licht in onze duisternis, helderheid in onze verwarring, leer ons onderscheid te maken tussen goed en kwaad; leg ons de woorden en richtlijnen van de Bijbel uit, maakt ons duidelijk wat echte vrede in het hart geeft. Jezus hoorde die onuitgesproken vragen en Hij zag hun verlangen naar echtheid en diepgang, hun zoeken naar God. En dan staat er: 'Hij begon hen uitvoerig te onderrichten'. Hij nam er tijd voor. Het was niet een kort, populair praatje, maar uitvoerig onderricht. U moet zich dat voorstellen, een menigte van enkele duizenden mensen die op een stille plek langs het meer gingen zitten om te luisteren en vragen te stellen. Misschien dat Jezus parabels vertelde om zijn leer over het Koninkrijk toe te lichten; of misschien lichtte hij de belangrijkste geboden toe om te laten zien

hoe groot Gods liefde is en hoe groot de liefde is die Hij van ons vraagt. Geboeid zat die menigte te luisteren en spontaan te reageren. Ik stel me zo voor dat er ook kinderen bij waren. De lessen van Jezus waren niet saai, ze raakten het hart van de mensen en maakten hen blij. Ongemerkt ging de tijd voorbij en werd het avond en kregen de mensen honger. Wat er toen gebeurde hoort u volgende week.

Jezus onderrichtte hen uitvoerig, Hij gaf ze geestelijk voedsel als een herder die zijn schapen naar goede weidegrond leidt, zoals de profeet Jeremia beschrijft, en de mensen waren dankbaar dat hun verlangens erkend werden en hun vragen serieus genomen. In dat opzicht zijn de mensen niet veranderd. Ook in onze tijd geldt dat mensen hongerig zijn naar geestelijk voedsel. Ik vraag me vaak af hoe het mogelijk is dat in enkele decennia het bezoeken van de zondagse kerkdiensten zo enorm is teruggelopen. Daar zijn natuurlijk veel oorzaken voor en er spelen meerdere factoren in mee. Maar een ervan is ongetwijfeld dat er in onze kerk te weinig aan onderricht is gedaan. De echte vragen waar mensen mee zaten kwamen wellicht te weinig aan bod. Te weinig werd de Bijbel uitgelegd met het oog op de vragen van nu. Te weinig werd de verbinding gelegd tussen de rijke traditie van het christendom en ons eigen leven. De tekortkoming zit in de hele cultuur van de kerk. Zowel de kerkelijke leiding als de gelovigen hebben te weinig geïnvesteerd in catechese voor jong en oud en in verdieping van ons geloven. Als je de vragen waarmee mensen zitten niet vanuit het geloof kunt beantwoorden, als het onderricht vanuit de kerk te mager of te weinig relevant is, dan ga je al snel twijfelen aan de zin van het geloof en is de kans groot dat je ergens anders je geestelijke vorming zoekt. Onze tijd vraagt meer dan ooit om christelijk onderricht, vanuit de Bijbel, vanuit de liturgie, vanuit geestelijke bronnen zoals de Regel van Benedictus. Parochies en bisdommen, maar ook kloosters zullen op veel grotere school onderricht moeten aanbieden en de mensen stimuleren om te lezen en vragen te stellen en op zoek te gaan naar antwoorden.

Jezus begon hen uitvoerig te onderrichten. Dat doet Hij nog steeds. Hij is de levende Heer, die spreekt door de kerk, door het evangelie en de verkondiging. Ook vandaag hoort u de Heer zelf spreken, hij wil ons geestelijk voedsel geven. Hij is gekomen en heeft vrede verkondigd, zegt de apostel Paulus, vrede aan wie veraf zijn en vrede aan hen die dichtbij zijn. Dat zou je als volgt kunnen uitleggen. Christus nodigt ook vandaag mensen uit, evengoed mensen die hun leven lang trouw naar de kerk zijn gegaan, als mensen die van ver komen en geen gelovige achtergrond hebben. Beide hebben evenveel behoefte aan onderricht; beide worden uitgenodigd om vragen te stellen en te zoeken naar antwoorden en hun hart te openen voor de woorden die de Heer hen wil meegeven. Hij is zelf de boodschap van Gods liefde, Hij is zelf het antwoord op onze vragen, Hij is onze Vrede en wil ons laten delen in die vrede door ons met God te verzoenen. Door Hem hebben we toegang tot de Vader, kunnen we God leren kennen en zijn liefde ervaren. Zijn onderricht is geen vrijblijvende theorie, maar geeft ons de kennis van het hart, de vrede die alle verstand te boven gaat.

Broeders en zusters, midden in de vakantie krijgen we allemaal een uitnodiging om op les te gaan bij de Heer, om leerling te worden van deze leraar, rabbi Jezus. Het zijn lessen die u elke dag mag volgen, die boeiend zijn en ons leven verrijken. In deze eucharistie maken we daarmee een begin, met zijn woord en zijn brood die voor ons gebroken worden. Mogen zij steeds opnieuw voedsel voor ons hart zijn. Amen.